

2. Право Европейского Союза: Учебник для вузов / Под ред. С. Ю. Кашкина. — М.: Юристъ, 2003. — 925 с.

3. Europarecht von Rudolf Streinz. Schwerpunkte. — 5. neubearb. Aufl.: Heidelberg: Mueller, 2001. 670 s.

4. Fischer, Peter; Europarecht: einschliesslich des Rechtes supranationalen Organisationen / von Peter Fischer und Heribert Franz Koeck. — 3. durchges. und erw. Aufl. — Wien: Linde, 1997. 939 s.

І. Б. Черкаський

професор кафедри стратегії
Національної академії оборони
України, д-р воен. наук

В. В. Юрчук

докторант Національної академії оборони
України, канд. екон. наук

Е. Б. Новіков

ад'юнкт Національної академії оборони
України

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Аналіз стану інтеграції України у воєнно-економічне співробітництво країн-членів НАТО, законодавчого забезпечення цього процесу, реалізації Плану дій Україна-НАТО свідчить, що, незважаючи на затвердження всіма гілками влади курсу на євроатлантичну інтеграцію, здійснення цієї діяльності у сфері воєнно-економічного співробітництва не відповідає прийнятим стратегічним рішенням. Тому існує необхідність планування та здійснення певних заходів в оборонно-економічній сфері України щодо інтеграції в євроатлантичні структури, що не передбачалися раніше, але мають бути передбачені Цільовими планами Україна-НАТО на наступні роки.

А. Щодо досягнення цілі І.2.5 — проведення реформ оборонної економіки для досягнення мети України щодо інтеграції в євроатлантичні структури:

1. Організація спільних наукових досліджень вченими України і країн-членів та партнерів НАТО процесів трансформації оборонно-промислового комплексу (ОПК) країн-партнерів НАТО з метою інтеграції в євроатлантичні структури та розробка пропозицій щодо законодавчого та інституційного забезпечення інтегрування України у міжнародне воєнно-економічне співробітництво країн НАТО.

2. Проведення додаткових маркетингових досліджень та (з урахуванням планів Уряду стосовно реструктуризації економіки,

приватизації, розвитку фондових ринків, сектора комерційного кредитування, внутрішнього та зовнішнього інвестування) доопрацювання Концепції структурної перебудови оборонно-промислового комплексу України, розробка та затвердження на її засадах Державної програми реформування та розвитку ОПК України, орієнтованого на експорт озброєнь, задоволення потреб Військової організації держави і кооперацію із компаніями інших країн в окремих галузях та видах виробництв.

3. Удосконалення державного регулювання у сфері трансферу технологій.

4. Проведення всебічної експертизи воєнно-економічних, військово-технічних і нормативно-правових рішень, що приймаються на різних рівнях управління; розробка системи показників, які характеризують їхню ефективність.

Б. Щодо досягнення цілі II.C.4 — реформування процесів виробництва, закупівель, фінансування та проведення тендерів в ОПК для відображення євроатлантичної орієнтації України та її мети стати країною з ефективно діючою ринковою економікою, що включатиме і адаптацію ОПК до стандартів НАТО:

1. Доопрацювання та затвердження Державної програми розвитку ОВТ та її відповідного фінансування.

2. Запровадження стратегічного менеджменту та комплексного програмно-цільового планування розвитку ОПК.

3. Розробка та укладання міждержавних угод щодо спільних програм із переозброєння Збройних Сил України для забезпечення міжнародного співробітництва оборонних підприємств.

4. Розробка заходів щодо залучення підприємств українського ОПК до реалізації конкретних проектів по забезпеченню потреб НАТО.

5. Розвиток зовнішньоекономічної інноваційної діяльності, розробка та здійснення заходів щодо підтримки на міжнародному ринку продукції вітчизняного ОПК.

6. Визначення переліку державного майна в ОПК, форму власності якого доцільно змінити.

В. Щодо досягнення цілі IV.3 — вдосконалення законодавства України у сфері регулювання промислового виробництва, пов'язаного з обороною, з метою його наближення до норм і стандартів НАТО (права власності, захист інформації з обмеженим доступом, державні гарантії виробникам і підрядникам, умови іноземних інвестицій в ОПК, фінансування проектів, законодавство та процедури експортного контролю):

1. Доопрацювання законодавчих актів щодо захисту об'єктів інтелектуальної власності України, технологій та ноу-хау на внутрішньому та зовнішньому ринках.

2. Розроблення та впровадження комплексу правових заходів, які унеможливляють перепрофілювання підприємств, передбачають відповідальність посадових осіб за несанкціоноване перепрофілювання підприємств у процесі проведення приватизації.

3. Внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (у частині підприємств, які виконують замовлення на розробку та виробництво ОВТ).

Г. Щодо досягнення цілі IV.4 — створення правової та організаційної бази співробітництва між Україною і НАТО у галузі озброєнь, оборонних досліджень і технологій:

1. Розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо:

— надання права на виконання державного оборонного замовлення з розробки та виробництва ОВТ об'єднанням підприємств різних форм власності, а також підприємствам приватної форми власності, в тому числі іноземних або з іноземним капіталом;

— впровадження загальнодержавних систем класифікації, кодування та каталогізації оборонної продукції відповідно до міжнародних зобов'язань України;

— реалізації лізингових та офсетних програм торгівлі ОВТ, складними технічними системами та технологіями;

— створення, розвитку та утримання виробничих потужностей ОПК мобілізаційного призначення, в тому числі спільних підприємств.

2. Проведення аналізу законодавства України щодо відповідності його положень у галузі воєнно-економічного співробітництва правовим актам, обов'язковим для імплементації новими членами НАТО:

— Північноатлантичний Договір (The Treaty of Washington, 1949).

— Угода про захист інформації (NATO Security Agreement, 1997).

— Угода про взаємне забезпечення гарантій захисту таємниць стосовно винаходів у сфері оборони, на які подані заявки на патентування (Safeguarding of Patents, 1960).

— Угода про передачі технічної інформації для оборонних цілей (Communication of Technical Defense Information, 1970).

3. Проведення інвентаризації договірно-правової бази між Україною і НАТО, розробка та реалізація плану необхідних парламентських процедур для імплементації відповідних угод.

4. Запровадження механізмів запобігання прийняттю нових нормативно-правових актів, положення яких не відповідають меті членства України в НАТО. Створення робочої групи (груп) з правових питань для забезпечення та координації роботи в цьому напрямі.

5. Утворення міжвідомчих робочих груп з підготовки пропозицій та проектів актів Кабінету Міністрів України щодо цільових програм зі створення інтегрованих структур ОПК, в тому числі з ОПК країн-членів та партнерів НАТО.

6. Забезпечення оперативного розповсюдження документації і літератури з питань стандартизації продукції військового призначення, її виробництва та експлуатації.

В. Л. Чихірьов

асистент кафедри правового
регулювання економіки
юридичного факультету КНЕУ

ЄДИНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР: ПРАВОВІ ПИТАННЯ

Активний розвиток міжнародних економічних відносин з кожним роком набуває все більшої актуальності. Інтереси держав до них зумовлюються різними факторами. Але, передусім, такі відносини створюються виходячи з національних інтересів. Держава, ставши суб'єктом міжнародних відносин будує свої взаємозв'язки на основі норм міжнародного права, що сприяє їх взаємній вигоді і ставить всі держави незалежно від рівня економічного розвитку в рівні правові умови.

Зовнішньоекономічна діяльність держав стосується різних загальних напрямів — торгівлі, транспорту, науки і техніки, промислового співробітництва тощо.

Для побудови багатостороннього економічного співробітництва важливого значення набувають міжнародні економічні організації, що сприяють укладанню багатосторонніх договорів, розробляють норми, спрямовані на правове регулювання міжнародних економічних відносин.